

Åbent brev til

Miljøminister Lea Wermelin
Slotsholmsgade 12
1216 København K

19. oktober 2020
Dok. 203246

National handlingsplan for mindre tøjspild

Kære Lea Wermelin

Forbrugerrådet Tænk appellerer sammen med en række aktører fra tekstilbranchen, forskere og organisationer til, at regeringen formulerer en handlingsplan for mindre tøjspild.

Behov for at mindske tøjspild

Tøj og tekstiler er det europæiske forbrugsområde med den fjerdestørste miljøpåvirkning efter mad, transport og boliger¹ og forbruget af tøj og sko forventes globalt at øges med 63 % frem til 2030². Tekstiler er det forbrugsgode inden for europæiske husholdninger, der i produktionen repræsenterer det næststørste arealforbrug samt det fjerdestørste forbrug af råmaterialer³.

I Danmark er der i blandt erhvervslivet, organisationer, forskere og forbrugere stigende, bred enighed om, at der er brug for en fokuseret indsats med fælles og prioriterede målsætninger, der bl.a. kan støtte op om regulering og tiltag, der kommer fra EU.

I Danmark har vi et forbrug af tøj, der ligger 35 % højere end gennemsnittet i verden⁴. Miljøstyrelsen anslår⁵, at over halvdelen af det tøj, husstandene køber, senere kasseres i affaldsstrømme, hvor af det meste forbrændes. Derfor er det altafgørende, at ressourcerne udnyttes på bedre vis i stedet for at gå til spilde. Potentialet er stort. Eksempelvis anslås det, at hvis tøj blev brugt dobbelt så mange gange, og nyproduktionen derved halveredes, kunne udledningerne af drivhusgasser fra produktionen af tekstiler nedsættes med 44 %⁶.

¹ Det Europæiske Miljøagentur (EEA), 2019

² Det Europæiske Miljøagentur (EEA), 2019

³ Det Europæiske Miljøagentur (EEA), 2019

⁴ Faktalink, tøjspild

⁵ MST, Tekstilflow 2018

⁶ Ellen MacArthur Foundation, 2017 og i Det Europæiske Miljøagentur (EEA), 2019

Der er i de senere år taget flere initiativer fra branchen med fokus på materialevalg og socialt ansvar. Det er vigtigt, at der også kommer fokus på spildet af gode ressourcer for at bidrage til den grønne omstilling og til 70 % reduktionsmålet. Tøjspild er et element af en bredere problematik.

En dansk retning

Tøjspild har paralleller til mad- og plastikspild, men en væsentlig forskel er, at der mangler en samlet retning samt en ramme for at mindske tøjspild. For at mindske plastikspild blev der sidste år lavet en handlingsplan, der samler aktørerne og prioriterer løsningsindsatser. Og der er over de sidste 10 år igangsat en række initiativer mod madspild, som vi i Danmark også har kunnet nyde godt af at være frontløbere på i forhold til vores viden og kompetencer sammenlignet med vores omverden.

I EU-Kommissionens handlingsplan for cirkulær økonomi udpeges tekstiler til at være blandt de højeste prioriteter, og de har varslet, at der er en europæisk strategi for tekstiler på vej. Danmark har historisk været et grønt foregangsland. Tekstilområdet kalder derfor på dansk aktion nu!

En national handlingsplan for mindre tøjspild vil med fordel kunne udpege og fremhæve danske styrkepositioner, så som design og hurtig omstillingsevne. Det vil give dansk erhvervsliv mulighed for at opnå indflydelse på den kommende EU-lovgivning samt at bidrage til effektivt at sikre den grønne omstilling, og samtidig opnå økonomiske fordele af at være på forkant.

Det vil på længere sigt være med til at sætte barren højt på europæisk plan. En national plan for tekstiler bør derfor også imødekomme evt. kommende regulering af relevants for tøjspild ift. udvidet producentansvar, revision af Eco design direktivet til også at omfatte tekstiler, PEF projektet, og green products initiativet.

Der er behov for en helhedsorienteret handlingsplan, der kan forebygge tøjspild gennem hele værdikæden fra produktion til endt brug. Affaldshåndtering af tekstil er én del af tøjs livscyklus. Sortering adresseres i *Klimaplan for en grøn affaldssektor*, men der er brug for en plan for at mindske spildet. Det forlyder, at der er nationale handlingsplaner på vej for klima og for verdensmål, ligesom der allerede er vedtaget en strategi for cirkulær økonomi.

Alt dette er fint, men ikke tilstrækkeligt, hvis vi skal få en fokuseret helhedsindsats for at mindske tøjspild.

Forslag til indhold i en dansk handlingsplan for mindre tøjspild

Erhvervslivets Klimapartnerskab for Handel har i foråret leveret nogle gode bud på nødvendige tiltag. Forslagene kan med fordel indgå i en samlet handlingsplan for mindre tøjspild. Visionen for partnerskabet er, at Danmark bliver førende på genanvendelse af tekstiler. Klimapartnerskabet mener, at der er behov for, at cirkulær økonomi introduceres i værdikæderne kombineret med effektive rammevilkår, der adresserer både design, produktion, distribution, brug, genbrug, indsamling samt genanvendelse af tøj og tekstiler. Disse elementer mener vi, at en handlingsplan bør støtte op om.

Vi forestiller os, at en handlingsplan for mindre tøjspild skal have fokus på:

- * alle led i kæden fra produktion til affald.
- * at forebygge overproduktion af tøj.
- * at forlænge "levetiden" af tøj - både gennem design, vedligehold og cirkularitet, så ressourcerne genbruges og genanvendes i højere grad end i dag.
- * at mindske destruktions af nyt, usolgt tøj, enten gennem påbud inden for eksisterende lovgivning, gennem nyt, lovfast forbud eller gennem aftaler med brancherne.
- * ansvarlig håndtering af tøj efter endt brug.

Mere konkret er der behov for en plan, der lægger en fælles retning for:

- * Definitioner og data på tøj, tekstil, slow fashion, genbrug, affald og genanvendelse. Det er et helt essentielt første skridt for at kunne måle fremdrift.
- * Gennemgang af incitamentstruktur såsom moms, afgifter og tilskud. Det kunne fx være i forhold til reparation, deletøj, second hand, genbrug, leje, leasing, vedligeholdelsesservice, materialer med genanvendte fibre og brug af jomfrufibre.
- * Støtte til forskning i genanvendelse af fibre og teknologi.
- * Bedre information til forbrugere, da der er mangel på retvisende informationer og oplysning.
- * Bedre infrastruktur til indsamling, genbrug og genanvendelse af tøj.
- * CSR afrapportering om spild.

I alliancen håber vi, at du er enig i behovet for at formulere en ny dansk handlingsplan for mindre tøjspild, og vi står klar til at støtte op om udarbejdelsen af den, hvis du vil tage initiativet.

Vi foreslår, at der nedsættes et partnerskab bestående af repræsentanter fra brancherne, forbrugere, forskere mv., der kan komme med mere konkrete anbefalinger til en kommende national handlingsplan.

Vi ser frem til at høre fra dig.

Med venlig hilsen

Anja Philip
Formand

Mads Reinholdt
Direktør

samt nedenstående, der har tilsluttet sig brevet:

Concito

Copenhagen Fashion Week

Dansk Mode & Textil

Den faglige forening Håndværk og Design

Fashion Revolution Danmark

Global Fashion Agenda

Lifestyle Design Cluster

Salling Group A/S

Tænk tanken Tekstilrevolutionen

Blå Kors

Folkekirkens Nødhjælp

Kirkens Korshær

Røde Kors

Dansk Affaldsforening

Econet A/S

David Watson, seniorkonsulent, PlanMiljø ApS

Nynne Nørup, cand. polyt, erhvervsph.d. i miljøvurdering af tekstilhåndtering, teknisk rådgiver CTD ApS - Bæredygtig forretningsudvikling

AOF

Danmarks Biblioteksforening

Ingeniørforeningen, formand Thomas Damkjær Petersen

Sustain Daily

Birgit E. Bonfeld, postdoc, Institut for Ingeniørvidenskab, Aarhus Universitet

Else Skjold, Lektor, Ph.d., Det Kongelige Akademi - Arkitektur, Design, Konservering

Kerli Kant Hvass, Ph.d., CBS